

Ioan Miclău:

FRUMUSETEA ARTELOR

Omul, el însuși o operă a creației universale, iată-l acum devenit creator de opere proprii. Scriam nu de mult printre proverbele mele, despre acea reciprocitate dintre artă și știință, despre acea unitate care le face inseparabile una de alta, fiindcă prin muncă sa, omul își dezvăluie propria lui știință, propriile lui sentimente. Altfel zis, tot ce prin muncă sa omul creează, sunt operele muncii și gândirii sale.

Volumul și varietatea acestor creații sunt imense, și sunt în continuă creștere, după necesitățile utilitare pe care omul le întâmpină în lupta pentru emancipare și înfrumusețarea vieții sale trudnice. Adevărat este că din acest imens volum de opere utilitare, prea puține ajungeau a fi și opere de artă. Motivul n-ar fi prea greu de găsit, știind că orice lucru bun cere efort, timp și răbdare. Deci se înțelege că e nevoie de oarecare maiestrie, de o aprofundare a gândirii în imprimarea unei idei sau mesaj din partea creatorului în obiectul muncii sale, a creșterii efortului de cizelare și finisare a acestuia pentru a capăta stilistică, formă și sens artistic care să-l admită a fi așezat în scara valorilor de artă. Repet, acest obiect de artă creat, trebuie să reflecte ceva, să transmită imaginației noastre ceva, bunăoară din imaginația artistului ce l-a făcut. Și, de regulă, opera de artă poartă imaginea realității timpului, a societății, a culturii acestora, simțămintele sufletului însuși creatorului, adeseori. Numai capătând aceste caracteristici, obiectul creat va castiga valoare de artă, devenind nemuritor și purtând mesajul științei vremii respective.

Până aici însă, mare lucru nu am spus, fiindcă de fapt din antichitate omul încerca să dea obiectului muncii sale, o formă din ce în ce mai artistică. Luând din natură piatra, lemnul, lutul sau fierul, omul realiza o oarecare diversitate de bunuri utilitare, necesare vieții lui cotidiene. Unor obiecte, artistul antic le sculpta o frunză, altora le aplica o pictură, reprezentând din cel mai impresionant din mediul înconjurător, oricum cu migală și silefuire încerca să redea obiectului muncii sale, simțămintele sale proprii, uneori vise și speranțe, dar care se dezvăleau cu o oarecare claritate privitorului. Acestea au

fost primele opere de arta, dar care ne transmit stiri despre stiinta acelor vremi si oameni.

Cat or fi de simple ori naive, port un mesaj, au o valoare istorica si nu dispar, cum ar fi soarta creatiile de uz utilitar bunaoara, care dispar logic datorita tehnologiilor in continua dezvoltare. De fapt artele prin frumusetile lor, aduc creatorilor lor in recompensa, un serviciu enorm, civilizator si de largire a imaginatiei acestora, deschizand noi perspective in plan social.

Astazi avem numeroase grupari si genuri ale artelor, prin care omul si-a pus o ordine ce ajuta a recunoaste o valoare artistica, dar si a intelege legitatile artei, adica mai simplu zis, ce calitati trebuie sa intruneasca munca sa pentru a deveni arta.

Frumusetea artelor sta asadar, in acel dar reflectiv al obiectului de arta de a multiplica placut insasi imaginatia si intelegerea adusa spectatorului iubitor de arte. Nu mi-am propus o largita teoretizare ale genurilor artelor, fiindca ar insemna sa ma departez acum de idea mea, de a consemna anumite sensuri ale frumusetilor artei in genere, si efectul benefic al artelor asupra culturii omenesti.

Spuneam undeva mai sus, ca nu toate obiectele create de om ajung sa fie considerate opere de arta. Dar, spre a intelege despre ce vorbim, si ce vrem sa evidentiem, ar fi folositor sa lamurim intelesul catorva notiuni, cum ar fi: "arta si literatura" , "opera de arta si literatura", "arta si cultura", etc. In primul caz constatam, ca, arta si literatura sunt doua forme deosebite, doua grupari deosebite, ce au comun, drept invelitoare, notiunea de "opera". Mai stim ca operele de arta, dupa forma si structura se separa in, "opere de arte plastice" si "opere de arte expresive", si ca aceste doua categorii corespund oarecum gruparii, "opera-obiect" si "opera-activitate."

O "opera-obiect" se exemplifica prin sculptura, pictura, monument, palate si catedrale, etc. - uneori mai auzim si numinduse "statice" sau spatiale, fiindca ocupa un loc in spatiu. "Opera-activitate", o formeaza in general miscarile corpului omenesc, mimica mainilor sau picioarelor, dansul, cantecul, muzica instrumentala, etc. Totusi nu exista o bariera de netrecut, pentrucu de fapt arta teatrala, care este o arta de sinteza, aduna in scena genurile multor arte, servinduse deci de genurile fie ele asezate in clasificarile lor.

Literatura insa, se defineste ca o arta a cuvantului, literatura beletristica, ea nu poate fi vazuta ca obiect, si nici pipaita. Numai

prin citire sau ascultare, in imaginatia noastra vom prinde frumusetea, delicatetea talentului si imaginatiei scriitorului sau poetului, deci autorului operei literare. Mai exista in intelegerea proverbelor populare si o fata de adevar, care sustine ca : “ scrisu-i sfant, vorba-i vant”, prin care vreau sa spun ca, un scriitor legitim genului artei sale, va fi scrupulos in a reda realitatea drept mesaj cititorului operei sale. Numai vanatorii de interese egoiste se mai cobor la treapta impuritatii, insa creatiile astea mor repede, poate inaintea lor, dandule posibilitatea astfel sa-si vada nevrednicia.

Despre expresia “arta si cultura”, ne vine acum mai usor intelegerea, stiind ca operele de arta se cuprind in tot ceea ce se cheama “obiect de arta” ca produs al muncii omenesti, munca realizata cu maxima incordare, profunzime, migala si drag de efortul fizic si intelectual necesar, cu talent si har sufletesc pentru a se implini un scop luminos, asi zice eu. Cultura insa il cuprinde pe om, cu tot noianul necesitatilor sale, sperantelor, realizarilor, viselor si deschiderilor spre o viata mai omeneasca, mai fericita.

Frumusetea operelor de arta, si operelor literare se rasfrange ca o lumina binefacatoare inspre hotarele culturii universale, inspre omenirea intreaga ce-si duce destinul in cuprinsul acestor hotare universale. Artele au suflet si simtire, fiindca in ele se topesc vietile si iubirile, cu tristetile si sperantele creatorilor lor.”